

Cvetice nam pričajo dobroto in ljubezen božjo. Česar potrebuje človek v življenji, vsega mu je podaril Bog v obilnosti. V cveticeh pa nam podaja še mnogo veselja in prijetnosti. Različne barve, podobe in vonjava v vsej svojej mnogovrstnosti polnijo človeku dušo sè sladkostjo in blagostjo. Kakó prazna bi bila polja, kako pustí bi bili gozdi, kako jednolični logi, ako bi imeli samo jedno barvo! A nezapopadljiva previdnost in dobrota božja je raztrosila po zemlji nepopisljivo bogastvo prelepih cvetic — in takó si poišče človek v krilu narave vedrila, veselja in — modrosti!

In takó, preljubi, smo se tudi mi sprehajali po rožnatih potih krasne narave, krepili smo si telo, razveseljevali si srce in z nauki napajali žejnega duhá, čitajoč v knjigi narave tri skrivnostne, nebeske besede, ki so vir prave modrosti! — O da bi je tudi vi razumeli in ves čas svojega življenja v srcih ohranili!

D. Majarín.

M a h o v i.

V veličastnem kraljestvu rastlin, ki pokrivajo malo ne vse suho zemeljsko površje ter kinčajo našo zemljo, nahaja naše oko nepopisljivo lepoto. Iz vseh rastlinskih bilk se kaže našej duši neka ljubeznjivost in milota, katera nam, kakor pri kakej mično vbranej pesni, razvedruje srce. — Težko nam je določiti, katera izmed rastlin je najlepša, ker vsaka ima v svojej različenosti tudi svoje posebnosti, ki nas bolj ali manj zanimajo, a to od pohlevno skritega mahovja do veličastne kraljeve palme. A to stoji, da kolikor lepša je kaka rastlina, toliko bolj jo opazujemo ter preiskujemo njeno notranje življenje in nalogo, katero jej je stvarnik odločil v naravi.

Iz razpoklin mogočnega skalovja, izpod katerega šumlja bister potoček, dvignjejo se majhene, prav mične, zelene rastlinice, ki svoje nežne listke peró v srebrno-svitlih kapljicah ter se napajajo z jutranjo roso. To so rastline, ki nimajo cvetja, kakor druge večje rastline, a vendar imajo še pravo listje. Imenujemo je mahove.

Mahovi branijo skalovite gozde pekočega solnea in silnih vetrov. Ako bi mahovi ne pokrivali visokih gorá, kmalu bi se popolnem izsušili in nič zelenega bi se ne videlo na njih. Kakor morska goba, tako se mahovi napijó mokrote iz podnebja, da potlej napajajo ž njo drevesa in druge rastline, kakor dobra skrbna mati svoje otroke, ki je napaja in redi s svojim mlekom. Mahovi ne rastejo posamezno, nego v velikih gostih rušah in blazinah skupaj. Mah najdeš povsod, posebno po mrzlejših krajih in po visokih gorah, po vlažnih senčnatih gozdih in kraj potokov. Še celó po zidovjih, strehah, drevji i. t. d. raste mah.

Da-si so mahovi zeló majhene in neznatne rastlinice, vendar imajo za naše življenje velik pomén.

Kakor namreč mahovje vedno raste navzgor, v tej méri umira spodaj pod zemljo in utrjuje močvirja; na pustih krajih narejajo mrtve rastlinice tako imenovano črno prst, ki je zeló rodovita. Če opazujemo različne mahove z drobnogledom, najdemo v njih zeló lepo sestavo. Máhov se šteje nad 500 plemen, ki je navadno delimo v listnate mahove in jeternjake. Pomnožujejo se z delitevjo svojih vejic ali pa z izrastki iz korenin. — Kakor nobena

rastlina, tudi mahovi niso brez vse koristi. Ne samo to, da so potrebni za ohranjenje vlage, za narejanje prsti in šote, rabimo je tudi za nastiljo, mehka ležišča in blazine. In kadar obhajamo spomin „vseh vernih duš“ meseca listopada, takrat gre marsikateri otrok v gozd, da si ondu nabere mehkega mahovja, katerega splete v venec ter položi na gomilo, kjer mu počiva prerano umrli atej ali mama, bratec ali sestra. — Tudi za okinčanje oken po zimi in napravo lepih jaslí o Božíči potrebujemo zelenega mahú.

Ognjeslav C—, Mozirski.

Prirôdopis za male otroke.

3. Konj.

Konj je najlepša domača žival. Telo ima poraščeno s kratko, gosto dlako. Gobec ima širok in kosmat, vrat dolg in z grivo olepšan. Noge ima visoke, tenke in močne, očesi veliki in živi. Ušesi mu stojite po konci in ste gibični. — Konj živi po vsem svetu. Najbolj pripraven je za ježo in vprego. Po nekaterih krajih ljudje konjsko meso uživajo. Konj hrče in rezgetá. Po barvi je konj: belec, kostanjevec, rujavec ali vranec.

4. Vol.

Vol je največja in najkoristnejša domača žival. Telo mu je pokrito z dlako, ki je rujave, bele ali črne barve. Na glavi ima vol po dva okrogla, gladka, votla rogova. Gobec ima gol in moker, nosnici široki. Pod vratom ima visečo kožo, ki se podvratnik imenuje. Rep ima čopast. Vol orje in vozi. Daje nam kožo in dobro, okusno meso.

Razne stvari.

Drobtine.

(Plôčica) je šolsko orodje. Velika je ali majhena, nova ali stara, pobarvana ali nepobarvana. Nekateri plôčice imajo lesen okvir in plôčo od skrila. Plôčico imamo, da pišemo, računimo in rišemo na-njo.

(Stol) je hišna oprava. Velik je ali majhen, okrogel ali oglat, nov ali star, pobarvan ali poliran. Stol je lesen, spleten ali poblazinjen. Ima sedalo, naslonilo in štiri noge. Stole nareja stolar ali mizar. Stoli nam so, da sedimo na njih. Lepo polirani in poblazinjeni stoli so dragi.

(Bob) je rastlina. Ima debelo steblice in sivozelene mesnate liste. Cvetje je belo ali višnjevasto. Stroki

so podolgasti, debeli in okroglasti. Seme je jajčasto-okroglo in rudečejavo. Bob je v jutrovih deželah domá; po nekaterih krajih ga mnogo sejejo.

Kratkočasnice.

* Dva kmeta gledata vojake pri vojaških vajah. Dalj časa je gledajôč, reče prvi drugemu: „nikakor mi ne gre v glavo, zakaj morajo vojaki zdaj jedno a zdaj zopet drugo nogo vzdigniti in potem dalj časa na jedne nogi stati.“ Na to mu odgovori drugi: „to je zeló pametno, kajti če vojak v boji jedno nogo izgubi, potlej lahko hodi ob drugi nogi, ako se je tega užé poprej dobro naučil.“